

Európsky a Svetový rok boja proti bolesti 2009 – 2010

Druhý októbrový týždeň je už od roku 2001 vyhlásený za Európsky týždeň boja proti bolesti. V týždni 12.–19. októbra 2009 začal v poradí 9. Európsky týždeň boja proti bolesti s hlavnou témou: *chronická bolesť a depresia*. Tento raz neskončil, ale pokračuje ako Európsky rok boja proti bolesti. Súčasne pokračuje aj aktivita IASP (International Association for Study of Pain) a 19. október bol v poradí 6. Svetovým dňom boja proti bolesti s témou: *muskuloskeletálna bolesť*, ktorý zároveň otvára Svetový rok boja proti bolesti s rovnakou témou.

Chronická bolesť a depresia

Ľudia s chronickou bolesťou majú v priemere trikrát vyššie riziko vzniku psychiatrických symptómov. Naopak, pacienti s depesiou majú v priemere trikrát vyššie riziko vzniku chronickej bolesti. Ľudia s chronickými bolesťami a zároveň s depesiou využívajú zdravotnícke služby veľmi často, a to dokonca aj vtedy, ak sa u nich nevyskytuje nijaké vážne základné ochorenie. To však neznamená, že by boli aj lepšie liečení.

Chronická bolesť je komplexný životný pocit, ktorý ovplyvňuje myslenie, náladu i správanie a môže viesť až k izolácii, imobilite, ako aj k závislosti od liekov. Má nepochybne negatívny dopad na každodenný život takto sužovaného človeka. Znižuje schopnosť vykonávať určité činnosti, postihuje nezávislosť i medziludské vzťahy: jedna štvrtina z týchto ľudí má pocit, že sa nevedia o seba postarať tak, ako by si želali; 27 % nedokáže alebo dokáže len v menšej miere udržiavať vzťahy s priateľmi a rodinou; 30 % pociťuje obmedzenú schopnosť zachovávať si nezávislý spôsob života; 19 % už nie je schopných pokračovať v sexuálnom živote. Nepriaznivo je ovplyvnené aj ich emocionálne zdravie: 50 % ustavične pociťuje únavu; 43 % pociťuje bezmocnosť; v 44 % bolesť bráni v jasnom myslení a koncentrácii; 16 % si myslí, že v niektoré dni sú ich bolesti také neznesiteľné, že majú chuť zomrieť.

Bolesť vyvoláva depresiú a depresia zosilňuje bolesť. Bolesť zároveň spomaľuje zotavovanie z depresie. Dôsledkom môže byť aj skutočnosť, že pacienti odstupujú z rehabilitačných programov zameraných na liečbu bolesti. Ba čo je ešte horšie, ako bolesť tak aj depresia sú živé samy sebou, a to vďaka zmenám, ktoré vyvolávajú v mozgových funkciách a v správaní. Depresia vedie k izolácii a izolácia vedie k ešte hlbšej depresii; dôsledkom bolesti je strach z pohybu a nepohyblivosť sa zasa často stáva príčinou ďalších bolesti. Keď je depresia správne liečená, bolesti sa často stratia, zaniknú na pozadí. Keď sa stratí bolesť, odstráni sa aj depresia. Keďže u pacientov s chronickou bolesťou zostáva depresia často nediagnostikovaná, ani sa nelieči. Práve preto by týmto pacientom prospelo komplexné zhodnotenie ich stavu a správna multidisciplinárna liečba.

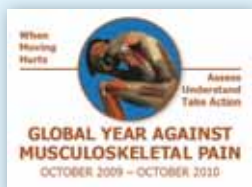
Cieľom kampane EFIC je vzdelávanie poskytovateľov zdravotnej starostlivosti, vládnych činiteľov a verejnosti o problematike tejto významnej komorbidnej bolesti.

Muskuloskeletálna bolesť

je problémom mnohých pacientov na svete, je to zároveň jedna z najvýznamnejších oblastí bolesti. Problém je veľmi komplexný a zahrňuje bolesti kostí, svalov a kĺbov v rôznych lokalizáciách. Napriek širokému spektru spolupôsobiacich podmienok a symptómov sú tu podobné etiologické mechanizmy, prejavy a spôsoby liečby. IASP kampaň s logom: „Keď pohyb bolí: analyzuj, pochop, konaj“ poskytuje miesto pre ľudí – špeciálne pre výskumníkov a klinikov – skúmať problém a vyvinúť najúčinnjšiu liečebnú metódu pre túto bolesť.

Viac informácií na stránkach: www.iasp-pain.org/GlobalYear/MSP, www.efic.org, www.pain.sk.

MUDr. Marta Kulichová, CSc.

Paliatívna medicína a liečba bolesti

Ročník 2, 2009, číslo 3, vychádza 3-krát ročne

Vychádza v spolupráci s:

- Slovenskou spoločnosťou pre štúdium a liečbu bolesti (www.pain.sk)
- Českou spoločnosťou paliatívnej medicíny (www.paliativnimedicina.cz).

Redakčná rada:

prof. MUDr. Katarína Adamicová, PhD.,
Mgr. Mária Andrášiová, PhD.,
doc. MUDr. Peter Beržinec, CSc.,
doc. PhDr. Mgr. Patrícia Dobríková, PhD.,
MUDr. Stanislav Fabuš,
MUDr. Darina Hasarová,
MUDr. Hedviga Jakubíková,
MUDr. Mária Jasenková,
MUDr. Ladislav Kabelka, Ph.D.,
MUDr. Peter Križan, CSc.,
MUDr. Kristína Križanová,
MUDr. Marta Kulichová, CSc.,
MUDr. Igor Martuliak, PhD.,
Mgr. Jiří Prokop, Ph.D.,
MUDr. Oľga Sadovská,
MUDr. Ondřej Sláma, Ph.D.,
Prof. Kjell Erik Stroemskaag, MD
prof. MUDr. Jiří Vorlíček, CSc.

Odborní editori:

MUDr. Stanislav Fabuš,
MUDr. Kristína Križanová

Editorka rubriky Zo zahraničnej tlače:

MUDr. Hedviga Jakubíková

Vydavateľ:

SOLEN, s.r.o.

SOLEN
MEDICAL EDUCATION

Adresa redakcie:

SOLEN, s.r.o., Lovinského 16, 811 04 Bratislava, www.solen.eu
tel.: 02/5465 1381, fax: 02/5465 1384, redakcia@solen.sk

Redaktorka:

Ing. Jana Repiská,
02/5413 1381, 0911 900 599, repiska@solen.sk

Šéfredaktor vydavateľstva:

Mgr. Roman Jazudek, jazudek@solen.sk

Grafická úprava a sadzba:

Martin Michalík, michalik@solen.sk

Obchodné oddelenie:

Daša Búzeková, 02/54 65 06 47, buzekova@solen.sk

Predplatné na rok 2010:

Cena predplatného za 3 čísla na rok 2010 je 9 €
(271,13 Sk, konverzný kurz 30,1260 SKK/1 €).
Časopis si môžete objednať na www.solen.sk,
e-mailom: predplatne@solen.sk, telefonicky: 02/ 5465 0649
faxom: 02/5465 1384

Všetky publikované články prechádzajú recenziou.**Registrácia MK SR pod číslom EV3582/09****ISSN 1337-6896**

Časopis je indexovaný v Bibliographia Medica Slovaca (BMS).

Citácie sú spracované v CiBaMed.

Citačný index: Paliat. med. lieč. boles.

Vydavateľstvo SOLEN, s.r.o., SR má na základe zakúpenej licencie výhradné právo na preberanie a publikáciu článkov z časopisov vydavateľstva SOLEN, s.r.o., ČR.

Akákoľvek časť obsahu alebo článku nesmie byť kopírovaná alebo inak rozmnožovaná s cieľom ďalšieho šírenia akýmkoľvek spôsobom a v akejkoľvek forme bez písomného súhlasu vydavateľstva SOLEN, s.r.o., ako vlastníka autorských práv.

Vydavateľ nenesie zodpovednosť za údaje a názory autorov jednotlivých článkov či inzerátov.